

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 27.6.2007
COM(2007) 357 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

De la Cairo la Lisabona – Parteneriatul Strategic UE-Africa

{SEC(2007) 855}

{SEC(2007) 856}

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

De la Cairo la Lisabona – Parteneriatul Strategic UE-Africa

1. INTRODUCERE

1.1. Noi realități

Africa se poziționează în prezent în centrul scenei politice internaționale, însă noutatea veritabilă constă în faptul că Africa - și Uniunea Africană (UA) în particular – se impune drept un actor politic de sine stătător și nu o chestiune ce ține de politica de dezvoltare. Este tot mai evident faptul că *Africa este importantă* - atât ca voce politică, cât și ca forță economică și ca sursă imensă de potențial uman, cultural, natural și științific. Există o serie de factori care explică aceasta, de la factorii instituționali (Uniunea Africană) până la cei politici (procesele de reformă și democratizare), de la cei economici (dezvoltare rapidă a sectorului materiilor prime, oportunități atractive de investiții, creștere economică susținută pe continent, cu o medie de 5,5% în ultimii ani, chiar în jurul pragului de 7 % necesar pentru o reducere durabilă a sărăciei, în cazul a nouă țările africane¹ în 2005) la cei strategici (realinierea puterilor mondiale, implicarea unei game crescânde de actori internaționali în Africa), de la factorii de ordin social (globalizarea normelor socio-culturale, mass-media) la cei de ordin demografic (Africa urmând să aibă tot atâți locuitori ca India sau China, creșterea mobilității și migrației în interiorul Africii, precum și între Africa și Europa) – toate acestea fiind strâns legate într-un context de intensificare a globalizării.

În același timp, Uniunea Europeană a evoluat și ea. S-a extins la 27 de state membre, și-a întărit rolul în lume și a adoptat ambițioase politici comune privind securitatea, energia, schimbările climatice și inovarea. Europeanii au recunoscut că prosperitatea economică a Africii este esențială pentru prosperitatea europeană și confirmă necesitatea unui parteneriat mai cuprinzător și a unor politici mai coerente față de Africa. Parteneriatul viitor trebuie să se bazeze pe interese și avantaje reciproce și complementare, care să fie identificate împreună. UE trebuie să acționeze și să sprijine responsabilitatea primordială a guvernelor africane și să continue să sprijine abordări asumate și gestionate de Africa. În fine, situația mondială s-a transformat la rândul ei. Forța capitalului mondial și a piețelor financiare, schimbările climatice, mass-media mondială și tehnologia informațiilor și telecomunicațiilor, terorismul transnațional și crima organizată, pandemiile mondiale, toate la un loc, fac lumea din ce în ce mai mică cu fiecare zi. În consecință, nevoia de soluții globale comune este mai imperioasă ca oricând. UE și Africa sunt parteneri vechi, dar într-o lume transformată.

¹ Angola, Republica Capului Verde, Congo, Republica Democratică Congo, Etiopia, Mozambic, Sierra Leone, Sudan și Tanzania.

1.2. Un parteneriat strategic UE-Africa

Într-o astfel de lume transformată, UE rămâne un partener important al Africii, în ceea ce privește comerțul (UE rămâne primul partener comercial al Africii, exporturile de mărfuri ridicându-se în 2005 la 91,6 miliarde euro, iar importurile la 125,6 miliarde euro), investițiile și asistența oficială pentru dezvoltare (ODA), fiind de departe cel mai important partener (în 2006, asistența colectivă a UE ridicându-se la 48 miliarde euro). Totuși, UE nu este singurul partener al Africii și nu este singura sursă de finanțare, de ajutor sau de comerț. China, de exemplu, a devenit rapid al treilea partener comercial ca importanță al Africii, schimburile comerciale au atins aproximativ 43 miliarde euro în 2006 (în creștere de la 30 miliarde în 2005), iar 23% din importurile de petrol ale Chinei provin în prezent din Africa. Aceasta înseamnă că, dacă UE dorește să rămână un partener privilegiat și să utilizeze la maxim legăturile sale cu Africa, ea trebuie să aibă voința de a întări, iar în unele domenii de a reinventa, relația actuală din punct de vedere instituțional, politic și cultural. Adoptarea Strategiei UE pentru Africa în 2005 a fost un prim pas important, dar a venit timpul de a merge mai departe - de la o strategie *pentru Africa*, la un **parteneriat politic cu Africa**. În 2007, UE și Africa lucrează deci împreună pentru a întări cooperarea la nivel politic și pentru a pune bazele unui parteneriat strategic pe termen lung, *avansând dincolo de cooperarea pentru dezvoltare, dincolo de Africa, dincolo de fragmentare și dincolo de instituții*.

- Parteneriatul va evolua ***dincolo de cooperarea pentru dezvoltare***, în sensul că, în timp ce UE va continua să sprijine pe deplin dezvoltarea Africii, agenda de cooperare va fi deschisă pentru a include toate subiectele politice de preocupare și interes comun. Parteneriatul va urmări de asemenea să optimizeze și să sistematizeze contribuția pe care o pot aduce alte politici, cum ar fi cea de comerț sau cercetare. Totodată, natura relației va depăși stadiul raporturilor de tip donator-beneficiar din trecut și va reflecta un parteneriat politic între egali.
- Parteneriatul va avansa ***dincolo de Africa***, în sensul că dialogul UE-Africa nu ar trebui să fie în mod exclusiv un forum de discuție a subiectelor „africane”. UE și Africa vor privi dincolo de Africa și Europa, către restul lumii.
- Parteneriatul va merge ***dincolo de fragmentare***, în sensul că instrumentele și cadrele politice naționale, sub-regionale și continentale ale UE și Africii ar trebui să sprijine mai bine cooperarea și integrarea continentală a Africii. Integrarea regională va fi stimulată și sprijinită, fiind un fundament crucial pentru procesul de integrare continentală. Integrarea regională va favoriza crearea unor piețe mai mari și mai integrate, care sunt esențiale pentru atragerea investițiilor, pentru creșterea capacităților de producție și pentru amplificarea convergenței reglementărilor. Integrarea economică este un component principal al acestui proces și va fi susținută de o întărire a legăturilor comerciale orientate spre dezvoltare între UE și Africa. Acordurile de parteneriat economic (APE) vor fi un instrument-cheie în acest sens. Parteneriatul va promova o separare mai clară a rolurilor și responsabilităților între diferiții actori din partea Africii, inclusiv Uniunea Africană și NEPAD (programul său socio-economic) și organizațiile regionale, precum și un sprijin național și regional mai puternic pentru instituțiile panafricane. În acest timp, Uniunea Europeană ține seama de ascensiunea UA ca actor politic central în Africa și va trata tot mai mult ***Africa drept un tot unitar***.

- În fine, Parteneriatul va merge *dincolo de instituții*, în sensul că dialogul și parteneriatul UE-Africa vor fi extinse dincolo de Bruxelles și Addis Abeba, înspre un spectru mai larg de actori. Aceasta ar trebui să însemne consultarea societății civile, dar și încercarea de a determina un număr mai mare dintre părțile interesate în dialogul UE-Africa, inclusiv societatea civilă și organizațiile de tineri, să sprijine aceleași obiective și să acționeze în aceeași direcție. Extinderea parteneriatului „dincolo de instituții” trebuie să însemne de asemenea folosirea mai eficientă și mai sistematică a experienței, cunoștințelor și resurselor sectorului privat din ambele continente, în vederea promovării obiectivelor parteneriatului.

2. DRUMUL DE LA CAIRO LA LISABONA

2.1. De la o Strategie UE pentru Africa (2005) ...

Primul summit istoric UE-Africa a avut loc la Cairo în anul 2000. Declarația și Planul de acțiune de la Cairo, semnate la acest summit, conțineau o serie de angajamente ambițioase, inclusiv în ceea ce privește restituirea bunurilor culturale furate și datoria externă a Africii. Poate mai important, summitul de la Cairo a pus în mișcare un dialog politic mai structurat între UE și Africa, cu reuniuni periodice ale unor înalți funcționari și miniștri.

Cu toate acestea, adevăratul moment de cotitură în dialogul UE-Africa a fost lansarea, în 2001, a Noului Parteneriat pentru Dezvoltarea Africii (NEPAD) – o viziune cu adevărat asumată și concepută de către Africa, asupra modului în care viitorul politic al Africii ar trebui să arate. Chiar mai importantă a fost înființarea Uniunii Africane (UA) în anul următor. Procesele de integrare aflate în derulare, rolul tot mai important al organizațiilor regionale africane (REC) și ascensiunea UA ca principal actor internațional și ca voce politică unită a Africii au fost esențiale, nu doar pentru Africa, ci și pentru parteneriatul UE-Africa. În acest climat pozitiv, a fost prevăzută organizarea unui al doilea summit UE-Africa la Lisabona, în 2003. Din cauza unor controverse ce au ținut de participarea unor țări, summitul a fost amânat.

În multe privințe, 2005 a devenit anul internațional pentru Africa. Pentru a sprijini Africa, și în general țările aflate în curs de dezvoltare, în vederea atingerii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) până în 2015, au avut loc o serie de evenimente la nivel înalt și au fost lansate o serie de inițiative internaționale, inclusiv angajamente majore privind ajutorul și reducerea datoriei (la summitul G8 de la Gleanegles). De asemenea, în urma Declarației de la Paris privind eficiența ajutorului, Consiliul de miniștri UE a adoptat un pachet de măsuri și angajamente de creștere a AOD, de amplificare a eficienței ajutorului și a coerenței politicilor pentru dezvoltare (CPD). În octombrie 2005, în timpul unei reuniuni comune cu Comisia UA, Comisia Europeană a adoptat comunicarea sa privind Strategia UE pentru Africa. Două luni mai târziu, în decembrie 2005, Consiliul European a adoptat multe dintre propunerile făcute în Comunicare și a aprobat prima strategie comună, coerentă și cuprinzătoare UE-Africa, sub titlul *Către un Parteneriat Strategic*. Obiectivul acestei Strategii UE a fost de a stabili un cadru unic pentru toți actorii UE și de a reitera faptul că dezvoltarea Africii constituie una dintre prioritățile politice de vârf ale UE.

Acționând pe trei nivele de parteneriat – național, regional și panafrican - Strategia s-a bazat pe trei ipoteze principale: (i) în lipsa bunei guvernări, a statului de drept, a securității și păcii, nu este posibil un progres de durată în ceea ce privește dezvoltarea; (ii) integrarea regională, comerțul și interconectivitatea sunt factori necesari pentru promovarea creșterii economice; (iii) pentru ca Africa să atingă ODM, este nevoie de mai mult sprijin în chestiuni cu impact direct asupra standardelor de viață, cum ar fi sănătatea, educația și securitatea alimentară.

În 2006 și 2007, Uniunea Europeană a pus în aplicare în mod colectiv politicile și acțiunile prevăzute în Strategia pentru Africa. La nivelul politicilor, în toate relațiile sale cu Africa, UE a integrat în continuare principiile-cheie referitoare la asumarea responsabilității, la spiritul de parteneriat și la responsabilizarea reciprocă. La nivel operațional, UE a lansat un ambițios parteneriat UE-Africa privind infrastructura și o Inițiativă UE pentru guvernanta, sporind finanțarea pentru operațiunile de menținere a păcii conduse de UA (cum ar fi misiunea AMIS în Darfur) în cadrul instrumentului financiar pentru pace în Africa (APF). De asemenea, UE a acordat sprijin programului UA Nyerere pentru schimburi de studenți și a deschis posibilitatea participării universităților, profesorilor și studenților postuniversitari în programul european Erasmus Mundus. Strategia UE a permis de asemenea o coerență ridicată a politicilor interne a UE și o mai bună coordonare a politicilor Comisiei și ale statelor membre privind Africa.

2.2. ... la o Strategie Comună UE-Africa

Strategia UE pentru Africa a fost foarte utilă pentru mobilizarea unui sprijin mai consistent și mai coerent al UE pentru eforturile de dezvoltare conduse de Africa. Strategia a fost utilă în două ipostaze: pe de o parte drept un cadru politic/*acquis* și, pe de altă parte, ca proces politic. Strategia a făcut din UE un partener mai bun, mai unit și mai eficient și va rămâne un document politic cheie. Ea a reprezentat însă doar un prim pas. De la bun început au existat critici, potrivit cărora Strategia pentru Africa a fost elaborată fără suficiente consultări și a păstrat elemente ale unei abordări tradiționale, unilaterale, donator-beneficiar. La cea de-a cincea reuniune ministerială UE-Africa din decembrie 2005 în Bamako, s-a căzut de acord că următorul pas ar trebui să fie promovarea de către UE și Africa a parteneriatului lor la un nivel nou, strategic și elaborarea unei Strategii Comune UE-Africa – un parteneriat *cu Africa*, mai degrabă decât o strategie *pentru Africa*. În cadrul acestui parteneriat strategic, statele și organizațiile africane vor avea responsabilitatea primordială pentru viitorul lor politic și pentru propria dezvoltare, iar în timp ce UE va continua să furnizeze asistență pentru dezvoltare, pentru a asigura îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) în Africa și în lume, parteneriatul ar trebui să devină în mod progresiv mai politic, mai cuprinzător și mai egal. Această poziție a fost confirmată ulterior de Consiliul European din decembrie 2006 și de summitul UA din ianuarie 2007.

În paralel cu punerea în aplicare a Strategiei UE pentru Africa (monitorizată de către Matricea comună privind punerea în aplicare) au început lucrările pentru elaborarea unei Strategii Comune UE-Africa. Pe baza lucrărilor realizate în 2006, procesul a fost relansat în 2007, cu o serie de reuniuni pentru a conveni principalele principii, obiective și priorități politice ale Strategiei Comune și ale summitului de la Lisabona. Uniunea Europeană a fost reprezentată la aceste reuniuni de către Comisie, președințiile germană, portugheză și slovenă și de către Secretariatul Consiliului. Uniunea Africană a fost reprezentată de Comisia UA, de actuala președinție (Ghana în 2007) și, adesea, de țările care sunt *chef de file* pe chestiunile politice

din cadrul dialogului de la Cairo². La 15 mai, reuniunea ministerială UE-Africa de la Bruxelles „a salutat și andosat” o schiță a Strategiei Comune. Lucrările pentru a finaliza Strategia Comună, primul dintr-o serie de Planuri de Acțiune, precum și ordinea de zi a summitului de la Lisabona vor continua în vara și toamna anului 2007.

Procesul instituțional a fost dublat de o consultare extinsă (inclusiv pe site-ul www.europafrika.org) pentru a colecta contribuții de la o gamă largă de părți interesate, altele decât cele instituționale, din Europa, Africa și din întreaga lume. Convorbiri periodice au avut loc de asemenea cu reprezentanți ai Parlamentului European, ai Parlamentului Panafrican și cu părți interesate din societatea civilă africană și europeană. Toate aceste procese trebuie ameliorate și intensificate în perioada premergătoare summitului de la Lisabona.

3. SUMMITUL DE LA LISABONA: OBIECTIVE ȘI INIȚIATIVE

Amânarea summitului UE-Africa din 2003 a reprezentat o dezamăgire politică majoră și este de salutat faptul că parteneriatul UE-Africa a revenit la cel mai înalt nivel politic, acolo unde îi este locul. Summitul este o ocazie pentru liderii politici ai celor două continente să-și asume angajamente politice solide, orientate către acțiune, asupra principalelor probleme de actualitate la nivel internațional (în special schimbările climatice, migrația, energiile durabile, guvernanta și securitatea) și să stabilească orientarea politică a Parteneriatului Strategic UE-Africa. Mai mult, UE și Africa pot folosi această ocazie pentru a demonstra caracterul deschis al dialogului și pentru a se adresa altor parteneri vechi și noi ai Africii, invitându-i să participe la Summit.

La Summit, șefii de stat și de guvern din Africa și Uniunea Europeană (reprezentând 80 de țări și aproape 1,5 miliarde de oameni) vor semna o **Declarație de la Lisabona** – un acord UE-Africa privind valorile, interesele comune și obiectivele strategice.

De asemenea, liderii africani și europeni vor adopta o **Strategie Comună**, care ar trebui să fie un document scurt și la obiect, reprezentând o viziune politică și o orientare pentru viitorul parteneriatului strategic UE-Africa.

3.1. Obiective

Strategia Comună va urmări patru obiective politice majore, fiecare reprezentând o dimensiune a actualului parteneriat UE-Africa:

- Întărirea și promovarea parteneriatului politic UE-Africa, transformându-l într-un veritabil parteneriat între egali.
- Continuarea promovării păcii și securității, a guvernării și drepturilor omului, a comerțului și integrării regionale și continentale în Africa, precum și promovarea altor teme cheie pentru dezvoltare;
- Abordarea împreună a provocărilor mondiale;

² Algeria (pace și securitate); Egipt (bunuri culturale); Nigeria (datorie); Senegal (migrație); Tunisia (ajutor); Libia (securitate alimentară); Maroc (mediu); Africa de Sud (comerț și integrare regională). De notat că, deși nu este membru UA, Maroc a participat la reuniuni ca *chef de file* pe mediu.

- Facilitarea și promovarea unui parteneriat amplu și diversificat, orientat către oameni, pentru toți africanii și europenii.

3.2. Inițiative politice

La acest Summit, șefii de stat și de guvern ar putea lansa o serie de proiecte emblematiche specifice care să dea substanță parteneriatului și să demonstreze Africii, lumii și propriilor cetățeni, că UE promovează într-un mod constructiv parteneriatul UE-Africa. Printre acestea ar trebui să se numere:

(a) Un parteneriat UE-Africa în domeniul energiei

Pe ambele continente, securitatea energetică, accesul la servicii energetice sigure, durabile și accesibile ca preț, precum și gestiunea eficientă și durabilă a resurselor energetice sunt condiții prealabile pentru dezvoltare și prosperitate. În ciuda resurselor energetice abundente de care dispune, Africa are în prezent cel mai scăzut nivel de acces la energia modernă. 600 de milioane de africani nu au acces la electricitate și folosesc lemnul pentru a găti și pentru încălzire. 400 000 de africani, în principal femei și copii, mor în fiecare an de boli respiratorii legate de poluarea aerului în spațiile interioare, din cauza utilizării lemnului și a altor combustibili tradiționali. Nevoile de investiții sunt imense. Potrivit Băncii Mondiale, pentru a asigura accesul la energie în Africa Subsahariană în proporție de 100%, ar fi nevoie de o investiție *anuală* de 8,27 miliarde de euro până în 2030. În prezent, Europa și Africa sunt deja strâns conectate în sectorul energetic. Europa beneficiază de exporturile de energie din Africa, iar Africa beneficiază de sprijin tehnic și financiar din partea Europei în sectorul energetic. Preocuparea mondială crescândă privind securitatea energetică, accesul la energie și schimbările climatice a întărit interdependența între viitorul energetic al celor două continente și a creat nevoia unor abordări comune.

În acest context, preconizatul Parteneriat Energetic UE-Africa va reprezenta o platformă inovativă pentru un dialog politic intensificat în domeniul energetic între Africa și UE. Prin intermediul Parteneriatului Energetic, Africa și Europa vor împărtăși experiență și cunoștințe, vor elabora răspunsuri politice comune și vor stimula acțiuni specifice care să înfrunte provocările energetice ale secolului XXI. Parteneriatul va aborda problema securității și diversificării ofertei de energie (atât pentru Africa, cât și pentru Europa), va promova accesul la servicii energetice curate, eficiente și la un preț rezonabil. Parteneriatul va stimula piețele de energie și va urmări sporirea resurselor financiare și umane alocate sprijinirii dezvoltării energiilor durabile în Africa, promovând în același timp un cadru favorabil investițiilor, precum și transparența și stabilitatea pieței. Parteneriatul va implica actori-cheie, cum ar fi sectorul privat sau instituțiile financiare internaționale și va găsi modalități de a include și noi donatori în ascensiune în dialogul privind dezvoltarea sectorului energetic în Africa.

Activitățile vor urmări îndeplinirea următoarelor obiective concrete: întărirea dialogului actual UE-Africa privind accesul la energie și securitatea energetică, creșterea investițiilor în infrastructura energetică (inclusiv promovarea energiilor regenerabile și a eficienței energetice), amplificarea utilizării pentru dezvoltare a veniturilor obținute din petrol și gaze, promovarea transparenței și a unui mediu favorabil, precum și integrarea preocupării pentru schimbările climatice în toate aspectele cooperării pentru dezvoltare. Parteneriatul trebuie edificat în baza unor instrumente existente, cum ar fi cadrul general al Parteneriatului UE-Africa pentru infrastructură și Fondul fiduciar aferent, Inițiativa Uniunii Europene pentru energie și Instrumentul financiar UE-ACP pentru energie (în prezent 220 MEUR), programele

indicative naționale și regionale din cadrul celui de-al 10-lea FED și programul tematic privind mediul și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv energia.

(b) Un parteneriat UE-Africa privind schimbările climatice

Schimbările climatice afectează toate țările, dar se prevede ca țările cel mai puțin dezvoltate și alte țări vulnerabile, aflate în curs de dezvoltare, să fie primele și cel mai dur afectate. Analiza regională a Africii, din al 4-lea raport de evaluare al Grupului de experți interguvernamentali pentru schimbări climatice (GEISC), concluzionează că Africa este unul dintre continentele cele mai vulnerabile la variațiile și schimbările climatice, din cauza multiplilor factori de presiune și a unei capacități de adaptare reduse. Continentul african va fi în mod special afectat în ceea ce privește securitatea alimentară, sursele durabile de apă și fenomene meteorologice extreme cum ar fi inundațiile sau seceta. De asemenea, potrivit estimărilor raportului GEISC, până în anul 2020, între 75 și 250 de milioane de oameni vor fi expuși la o agravare a condițiilor de acces la apă, din cauza schimbărilor climatice, iar agricultura bazată pe ploaie s-ar putea reduce în unele țări cu până la 50%. Dacă nu vor fi combătute, schimbările climatice riscă să împiedice serios lupta împotriva sărăciei și amenință să distrugă ani buni de eforturi depuse pentru dezvoltare. Prin Declarația de la Addis Abeba privind schimbările climatice și dezvoltarea în Africa din ianuarie 2007, liderii UA s-au angajat printre altele să integreze schimbările climatice în cadrul politicilor, programelor și acțiunilor pentru dezvoltare desfășurate la nivel național și sub-regional. Președintele Comisiei UA a fost mandatat să coordoneze eforturile în vederea participării Africii la negocierile privind schimbările climatice. Această declarație reprezintă o bună bază pentru un Parteneriat UA-UE în domeniul schimbărilor climatice.

Parteneriatul va fi un forum pentru dialog și schimb de vederi privind acțiunile concrete ce trebuie întreprinse pentru a răspunde schimbărilor climatice. Parteneriatul va reprezenta o modalitate privilegiată de a reflecta asupra unei viziuni împărtășite de UE și Africa.

Parteneriatul va întări de asemenea cooperarea practică în următoarele domenii: adaptarea, reducerea riscului de catastrofe, oprirea defrișărilor, promovarea participării țărilor în curs de dezvoltare pe piața mondială de carbon (inclusiv prin Mecanismul de dezvoltare curată), promovarea și punerea în funcțiune a tehnologiilor ecologice, precum și ameliorarea monitorizării efectelor schimbărilor climatice asupra mediului înconjurător, inclusiv prin sisteme spațiale.

Parteneriatul va fi sprijinit prin intermediul unei „Alianțe mondiale pentru lupta împotriva schimbărilor climatice” pe care Comisia o va propune în curând.

(c) Un parteneriat UE-Africa privind migrația, mobilitatea și ocuparea forței de muncă

Migrația și mobilitatea sunt componente intrinseci ale globalizării și ar trebui privite și tratate ca fenomene cu potențial pozitiv. În cadrul conferinței ministeriale de la Tripoli privind migrația și dezvoltarea din noiembrie 2006, miniștrii africani și europeni s-au angajat pentru „un parteneriat între țările de origine, tranzit și destinație, pentru o mai bună gestiune a migrației, într-un mod holistic, cuprinzător și echilibrat, într-un spirit de responsabilitate comună și cooperare”. UE și Africa cooperează îndeaproape pentru a pune în aplicare concluziile conferinței, care acoperă un larg spectru de domenii, de la promovarea relației între migrație și dezvoltare și facilitarea migrației legale, la abordarea împreună a migrației ilegale, inclusiv prin cooperarea în domeniul repatrierii și readmisiei, al luptei împotriva traficului de ființe umane, domeniu în care cooperarea va fi accelerată, acordându-se o atenție

specială protecției victimelor. Pentru a întări fundamentarea faptică a politicilor guvernelor africane în domeniul **migrației** și pentru a continua inițiativele existente pe continent, UE și Africa vor coopera în vederea înființării unei rețele africane de observatoare în domeniul migrației, care vor colecta, analiza și disemina informații privind fluxurile migratoare în interiorul Africii și între Africa și Uniunea Europeană. Dezvoltarea continuă a profilelor de migrație va fi încurajată. Africa și Uniunea Europeană vor aborda în mod special problema migrației personalului calificat (cum ar fi personalul sanitar) și vor căuta să minimalizeze impactul negativ al recrutărilor europene asupra Africii, ținând seama că lipsa personalului sanitar este recunoscută ca o barieră majoră pentru progresul către ODM³. Într-adevăr, un sondaj recent al Băncii Mondiale în Etiopia, efectuat asupra unor proaspeți absolvenți de studii medicale și de asistență sanitară, a relevat că 70% dintre doctori și 62% dintre asistentele sanitare intenționează să părăsească țara „când vor avea ocazia”. De asemenea, se estimează că în prezent aproximativ 80 000 de persoane calificate și 23 000 de cadre superioare și de specialitate părăsesc continentul african în fiecare an. Pot fi luate în considerare și inițiative similare pentru alte sectoare, dacă este nevoie. În plus, partenerii vor căuta modalități de a facilita transferurile sumelor de bani de către migranți, astfel încât acestea să sprijine eforturile pentru dezvoltare, respectând totodată caracterul lor privat.

Pentru a încuraja și a gestiona mai bine **mobilitatea** și migrația forței de muncă în interiorul Africii și, unde este cazul, între Africa și UE, cele două părți vor coopera pentru a întări capacitatea Africii de gestionare și informare cu privire la migrație (bazându-se, între altele, pe modelul aflat în stadiu de elaborare cu guvernul Mali și pe experiența acumulată prin punerea în aplicare a diverselor proiecte privind migrația forței de muncă în Africa de Nord). Vor fi examinate de asemenea modalități de facilitare a migrației circulare între Africa și UE, cu scopul de a crea situații reciproc benefice pentru țările de origine și destinație, precum și pentru migranții înșiși. UE și Africa vor încuraja migrația forței de muncă africane calificate între țările de origine și cele de destinație prin crearea de parteneriate între instituții europene și africane, cum ar fi universități și spitale.

Având în vedere faptul că deficitul de locuri de muncă reprezintă una dintre principalele provocări pentru Africa și că este necesară așezarea într-o perspectivă mai largă a inițiativelor pentru gestionarea migrației și mobilității, cele două părți ar trebui să-și unească forțele pentru a crea **locuri de muncă** mai multe și mai bune **pentru Africa**, în mod special pentru tineri și femei. Învățând din propria experiență, UE ar trebui să sprijine Africa în vederea proiectării și punerii în aplicare a unor strategii și politici care să stimuleze crearea de locuri de muncă în economia oficială, inclusiv prin ameliorarea climatului investițional și prin înființarea unor instituții ale pieței muncii care să fie puternice, responsabile, transparente și care să răspundă nevoilor pieței. Prin crearea de locuri de muncă mai productive și mai decente în Africa, tinerii bărbați și femei vor avea un viitor mai bun și o veritabilă alternativă pentru tentativele riscante și periculoase de emigrare fără documente de identitate, în vederea găsirii unui loc de muncă ilegal în UE. Cooperarea în acest domeniu ar trebui să aibă obiective clare, să se bazeze pe principalii piloni ai politicii de dezvoltare și să fie legată de obiectivele CPD, mai precis comerțul, agricultura, pescuitul, cercetarea și tehnologia informațiilor și comunicațiilor, infrastructura, integrarea economică, investițiile, asistența oficială pentru dezvoltare și transferul de fonduri de către imigranți.

³ COM(2006) 870: Programul european de acțiune pentru soluționarea lipsei grave de personal sanitar calificat în țările în curs de dezvoltare (2007-2013).

(d) Un parteneriat UE-Africa privind guvernarea democratică

Guvernarea democratică este parte integrantă a valorilor fundamentale ale UE și UA. Uniunea Europeană și Uniunea Africană au întreprins inițiative în acest domeniu, cum ar fi recenta arhitectură de guvernare panafricană, Mecanismul african de control reciproc (APRM), Inițiativa privind guvernarea pentru Africa și statele ACP și instrumentul financiar privind guvernarea pentru țările vecine. Relațiile între Parlamentul Panafrican și Parlamentul European se află în proces de dezvoltare.

Uniunea Europeană și Uniunea Africană trebuie să inițieze acum un dialog mai ambițios și mai amplu, de la continent la continent, privind toate aspectele guvernării.

În acest scop, UA și UE ar trebui să lanseze împreună un **Forum al Guvernării**, cu implicarea actorilor neguvernamentali, a parlamentelor naționale și continentale, a autorităților locale și organizațiilor regionale, cu scopul de a amplifica dialogul pe probleme de guvernare de interes reciproc (cum ar fi drepturile omului, principiile democratice, statul de drept, gestionarea resurselor naturale, lupta împotriva corupției și a fraudei, gestionarea transparentă și responsabilă a fondurilor publice, dezvoltarea și reforma instituțională, situațiile dificile, guvernarea mondială, reforma sectorului securității etc.), de a da rădăcini solide principiilor guvernării democratice la nivel mondial, continental, național și local, dar și de a alimenta dialogul la nivel înalt UE-UA privind guvernarea democratică. Pentru a facilita un **sprijin** mai eficient **pentru arhitectura de guvernare panafricană și eforturile de coordonare a politicilor**, UE va explora noi căi de a atrage finanțările Comunității și ale statelor membre, prin intermediul unui fond UE sau prin contribuții comune UE la instrumentele financiare și fondurile fiduciare existente.

(e) O Arhitectură politică și instituțională comună UE-Africa

Aceste patru parteneriate sectoriale vor fi completate și întărite de un angajament solemn pentru un dialog politic mai cuprinzător și mai structurat între liderii celor 80 de state ale UE și Africii, precum și între instituțiile democratice și cetățenii ambelor continente. În acest scop, UE și Africa ar trebui să întărească dialogul între toate instituțiile UE și UA, un rol primordial ocupându-l **Parlamentul European și Parlamentul Panafrican**. În plus, UE și Africa ar putea avea reuniuni ministeriale sectoriale, unde este cazul, și ar putea elabora mecanisme instituționale eficiente pentru un dialog politic care să acopere toate nivelurile parteneriatului (mondial, continental, regional, național și local). Aceste eforturi se vor baza pe reuniunile bianuale ale actualei troici ministeriale și pe **dialogul activ la nivel de Comisii UE-UA**, dar este posibil să fie necesare noi mecanisme, în special pentru acțiunile la nivel mondial (în eventualitatea coordonării pozițiilor și obiectivelor în contextul organizațiilor multilaterale). În fine, pentru a reflecta ambițiile parteneriatului strategic, liderii UE și ai Africii ar trebui să se angajeze să organizeze summituri la fiecare doi ani, alternativ în UE și în Africa. Acest parteneriat politic global va fi lansat oficial cu ocazia „Declarației de la Lisabona”.

Aceste cinci inițiative, care reprezintă propunerile UE pentru elementele principale ale summitului de la Lisabona, își vor găsi locul (împreună cu programele și activitățile în alte domenii de interes comun) într-un **Plan de Acțiune** care va fi anexat Strategiei Comune.

Un prim Plan de Acțiune, acoperind inițiativele comune pe termen scurt și mediu (în cei doi ani până la următorul summit) va fi redactat în vederea summitului de la Lisabona. Pentru ca acesta să devină un succes și un moment de referință, așa cum se întrevede, UE și UA trebuie acționeze împreună astfel încât acest prim Plan de Acțiune să conțină o listă ambițioasă de angajamente.

3.3. Document comun

O imagine mai completă a priorităților și obiectivelor parteneriatului este prezentată într-un **Document comun**, elaborat împreună de Comisia Europeană și Secretariatul Consiliului: *„Dincolo de Lisabona: Asigurarea funcționării Parteneriatului Strategic UE-Africa”*

Documentul comun, împreună cu prezenta comunicare, constituie contribuția UE la Strategia Comună, care va fi negociată și finalizată cu partenerii africani în cursul verii și al toamnei anului 2007.